

Jaarverslag Nederlands Klassiek Verbond 2020

Dit document doet verslag van de activiteiten die het NKV ontplooid op regio-overstijgend niveau in 2020. U treft hieronder per activiteit een verslag aan.

Verslag van het hoofdbestuur

Samenstelling hoofdbestuur:

Voorzitter: Diederik Burgersdijk (tot 30 mei 2020), Jet van Gelder (sinds 30 mei 2020);

Vicevoorzitter: Marc van den Sande;

Secretaris: Siward Tacoma (tot 30 mei 2020), Sanne Reinders (sinds 30 mei 2020);

Penningmeester: Fabian Verkerke (herbenoemd op 30 mei 2020);

Algemeen bestuursleden: Hanneke Versélewel de Witt Hamer, Hubert Mooiman, Lieve Van Hoof, Laurien de Gelder (tot 30 mei 2020), Sanne Reinders (tot 30 mei 2020), Amber Brüsewitz (sinds 30 mei 2020).

In 2020 is het hoofdbestuur vijf keer in vergadering bijeengewees (waarvan vier digitaal).

2020 was voor het hoofdbestuur, zoals voor iedereen, een raar jaar. Door het uitbreken van de Coronacrisis moest er, met name in het eerste half jaar, op alle terreinen geïmproviseerd worden. Activiteiten zoals de Algemene ledenvergadering en het uitreiken van de Homerusprijs en de Homeruslezing werden uitgesteld. Over de Homerusprijs en Homeruslezing leest u meer verderop in dit jaarverslag. Uiteindelijk werd de Algemene ledenvergadering in 2020 - voor het eerst - in digitale vorm gehouden. Tijdens de ALV traden twee nieuwe bestuursleden toe tot het HB en was er een functiewissel; het feit dat de overige bestuursleden nog steeds niet in levenden lijve kennis hebben kunnen maken met de nieuwe bestuurders illustreert de vreemde en soms moeilijke omstandigheden waaronder eenieder moet opereren.

Voor de afdelingen van onze vereniging was het uiteraard ook een moeilijke opgave om de afdelingsactiviteiten vorm te geven binnen de maatregelen die de Nederlandse en Belgische overheid namen om het Coronavirus het hoofd te bieden. Een heel aantal afdelingen is erin geslaagd op een nieuwe en creatieve wijze vorm te geven aan de activiteiten. Ook op deze plek wil het hoofdbestuur daar graag complimenten voor geven. De afdelingen gaan over hun eigen activiteiten, maar het hoofdbestuur heeft, waar mogelijk, geprobeerd de afdelingen hierin te ondersteunen. Zo zijn de afdelingen in een nieuwsbrief gewezen op de mogelijkheid om met het afdelings-emailadres gratis gebruik te kunnen maken van het digitale platform Google Meet. Een handleiding voor Google Meet en het aanbod van hulp hierbij door het PR-bestuurslid is in die nieuwsbrief meegezonden naar de afdelingen.

Ook is er in het Afdelingenoverleg van 28 november 2020 ruimte gemaakt voor het uitwisselen van digitale activiteiten en het delen van ervaringen. In de laatste maanden van het jaar heeft het hoofdbestuur ook een begin gemaakt met het individueel benaderen van alle afdelingen om hen zo nodig met raad en daad terzijde te staan.

Uiteraard zitten er nadelen aan digitale activiteiten, maar – zoals bekend – zit aan ieder nadeel ook een voordeel: waar het bij fysieke activiteiten logistiek lastig kan zijn voor leden om deel te nemen aan activiteiten van andere afdelingen, is dat bij digitale activiteiten een stuk makkelijker. Om het bereik van de digitale activiteiten van de afdelingen te vergroten, is door het hoofdbestuur op de website een pagina gemaakt waar deze activiteiten gedeeld kunnen worden:

[Mee met het NKV](#). Daar zijn diverse digitale lezingen, blogs en andere uitingen te vinden voor alle leden van de vereniging.

Desniettemin hoopt het hoofdbestuur van harte dat de fysieke activiteiten in 2021 weer van start kunnen gaan aangezien hierdoor het 'Verbondsgevoel' ondersteund wordt.

Het NKV kampt met een dalend ledenaantal. Het hoofdbestuur benut de individuele gesprekken met de dertig afdelingen mede om te inventariseren hoe deze trend te keren. Indien succesvol kunnen afdelingen van elkaars ideeën profiteren. Aangezien een aantrekkelijke en informatieve website tot steun is bij ledenwerving, heeft het hoofdbestuur in het najaar een proces gestart om de website in 2021 te optimaliseren.

Tijdens het afdelingenoverleg in november 2020 presenteerde de Commissie Toekomst haar eindadvies. De adviezen met betrekking tot nauwere samenwerking met onze zusterorganisaties, zowel op bestuurs- als afdelingenniveau, werden overgenomen.

Imagokalender

Verslag Kalendercommissie van de 64e editie van de Imagokalender (2021):

Commissie

De kalendercommissie voor deze editie is samengesteld uit Elly Jans, Charles Hupperts en Riemer van der Veen.

Thema

Het thema van de Imagokalender 2021 is 'Ware vrienden'. De teksten en beelden zijn verzorgd door Charles Hupperts, Elly Jans en Riemer van der Veen. Ik bedank de samenstellers.

Verkoop

Van de Imagokalender 2021 zijn op het moment van schrijven iets meer dan 1400 exemplaren verkocht, dat zijn er ca. 200 minder dan vorig jaar. Deze daling wordt gecompenseerd door de gestegen prijs van de kalender.

PR&Marketing

Elk jaar wordt het arsenaal aan middelen wat betreft pr, marketing en verkoop uitgebreid. Ook komend jaar zullen nieuwe middelen aan dat arsenaal toegevoegd worden.

Kansen

Met de adviescommissie zal er op een andere manier nagedacht worden over thema's. In plaats van oudheidkundige onderwerpen centraal te stellen (bv Griekse beeldhouwkunst) zal er gezocht worden naar brede thema's die veel belangstelling genieten in de samenleving. Aan deze thema's zal vervolgens een originele selectie oudheidkundige onderwerpen gekoppeld worden. Door deze werkwijze zal de Imagokalender zich wat meer gaan onderscheiden van andere oudheidkundige uitgaven, en wellicht ook een breder publiek aanspreken.

(Verslag: Jacco Blokker, Uitgeverij De Doelenpers, Wormerveer, februari 2021)

Hermeneus

In 2020 verscheen de 92ste jaargang van Hermeneus, bestaande uit vier nummers. Dit was de eerste jaargang in vernieuwde vormgeving. Het NKV is, ter vermindering van verzendkosten, overgegaan op een vierjaarlijkse verschijning van Hermeneus, waar het tijdschrift voorheen vijfjaarlijks verscheen. De totale omvang van het aantal woorden per jaargang is gehandhaafd.

Personele bezetting

In 2020 hebben zich verschillende wisselingen voorgedaan in de samenstelling van de redactie. Vier redactieleden zijn afgetreden: Thea L. Heres, Vincent Hunink, Elly Jans en Niels Steensma. De eerste drie redacteurs hebben de redactie verlaten naar aanleiding van afgesproken zittingstermijnen. Toegetroten tot de redactie is Christel Veen, die tevens de rol van beeldredacteur op zich heeft genomen. Verder bestond de redactie uit: Christian Laes, Mirte Liebregts, Tim Noens, Floris Overduin, Geert Roskam, John Tholen en Lincy Van Twembeke. Floris Overduin bekleedde de rol van voorzitter, John Tholen was redactiesecretaris. De rubriek Musea werd verzorgd door John Hendriks. Marcel Termes van MarcelisDekave was verantwoordelijk voor de opmaak. Vanuit het NKV-hoofdbestuur was Jet van Gelder contactpersoon voor de redactie.

Reinhart Ceulemans is bij de redactie geïntroduceerd als potentiële nieuwe redacteur (en inmiddels in 2021 – samen met Niels Koopman – officieel tot de redactie toegetroten).

Functioneren van de redactie

De redactie heeft in 2020 gewerkt volgens het in 2017 vastgelegde redactieprotocol. Dit maakte de handelwijze van de redactie transparant en duidelijk. De redactie vergaderde driemaal (tweemaal online en eenmaal in Roosendaal). Bij deze vergaderingen was het hoofdbestuur vertegenwoordigd.

Met het vertrek van Niels Steensma uit de redactie is besloten het voorgenomen themanummer dat door deze redacteur vanuit specifieke expertise zou worden gecoördineerd te laten vervallen. In plaats daarvan verscheen een extra omvangrijk vierde nummer, gevuld met een gevarieerde inhoud.

Nieuwe vormgeving

Na een zorgvuldig ontwikkeltraject in 2020 waarbij redactie, MarcelisDekave en hoofdbestuur samen kwamen tot een nieuwe vormgeving van Hermeneus, is dit nieuwe format vanaf het eerste nummer van jaargang 92 aan de leden van het NKV gepresenteerd. Dit leverde weinig reacties op. De meeste reacties die de redactie ontving waren ronduit positief en bevatten complimenten over de frisse en moderne stijl die recht doen aan het medium tijdschrift. De redactie ontving ook enkele kritische reacties: een enkele lezer vond de vormgeving afleiden van de inhoud of de leesbaarheid van specifieke elementen in het tijdschrift onvoldoende. De redactie heeft deze feedback uitgebreid tijdens de redactievergaderingen besproken. In samenspraak met de professionele vormgeving vanuit MarcelisDekave heeft dit geresulteerd in enkele kleine wijzigingen in de vormgeving. Zo is de rubriek Boeken in een andere kleurstelling gezet en worden de margeteksten meer beperkt en duidelijker gelabeld.

De redactie is ervan overtuigd dat Hermeneus in deze nieuwe vorm de komende jaren zal voldoen aan de wensen van het NKV als uitgever en een breed publiek van lezers zal interesseren. De vormgeving, waarin een prettige dynamiek tussen beeld en tekst is gerealiseerd, draagt in belangrijke mate bij aan de opdracht van Hermeneus om de oudheid verantwoord te populariseren.

Werven van kopij

De redactie streefde ook in 2020 nadrukkelijk naar een goed evenwicht tussen de diverse domeinen van klassieke studies (Grieks, Latijn, geschiedenis, archeologie, recht, godsdienst, receptiegeschiedenis enzovoort).

Hoewel de vier nummers van *Hermeneus* op een veelzijdige manier zijn ingevuld met artikelen over een breed scala aan onderwerpen over de klassieke oudheid, beschikt de redactie nooit over een grote hoeveelheid kopij. Het actief werven van kopij, bijvoorbeeld naar aanleiding van tentoonstellingen, bij studenten, leerlingen en docenten blijft bij de redactie onder de aandacht.

(Verslag: John Tholen, redactiesecretaris Hermeneus, maart 2021)

Klassieke Olympiade

Het zal niet verbazen dat de Klassieke Olympiaden in het jaar 2020 anders zijn verlopen dan in de voorgaande jaren. Het was de achtste editie van de wedstrijden die door de drie verenigingen Vrienden van het Gymnasium, Vereniging Classici in Nederland en het Nederlands Klassiek Verbond samen georganiseerd worden. De tweede ronde werd in januari (normaal dus) afgenomen in het gastvrije Gemeentelijk Gymnasium in Hilversum. De deelnemers Latijn aan deze editie hadden zich gebogen over een pensum uit de derde satire van Juvenalis over de problemen van en in de stad Rome. Voor Grieks lag een pensum uit Herodotus onder andere over Peisistratos voor.

Maar de finalemiddag in april moest worden afgelast. Dankzij de flexibiliteit van de juryleden konden de ondervragingen toch nog begin juni online plaatsvinden. Zo konden Casper de Jonge en Hugo Koning na een gesprek met elke kandidaat een winnaar aanwijzen bij Grieks, en Lidewij van Gils en Christoph Pieper bij Latijn. Leden van de commissie zorgden ervoor dat de winnaars, Ella Slot (Cygnus Gymnasium, Amsterdam) en Syb Wolfs (SG Groenewald, Stein) hun prijs (een beker en een boekenpakket geschonken door Athenaeum) coronaproof in handen kregen. Vanzelfsprekend was er niet het bij de finale gebruikelijke programma voor familie, vrienden, docenten en klasgenoten.

De volwassenen hadden de opdracht een goede literaire vertaling te maken van een gedicht van Solon en/of een passage uit een tirade van Geert Grote tegen de bouw van de Domtoren in Utrecht. Om de vertalingen zo goed mogelijk te beoordelen, zijn beroepsvertalers (Hans Verheij voor Grieks en Vincent Hunink voor Latijn) ingeschakeld om de definitieve knoop door te hakken. Ook dit jaar werd besloten prijzen toe te kennen aan classici en niet-classici. Bij de classici ging bij beide talen de eindstrijd tussen Guido Kuiper en Emgert Zondervan. Bij beide won Guido Kuiper met niet meer dan een neuslengte. Daarom besloot de organisatie een eervolle vermelding toe te kennen aan Emgert Zondervan. Bij de niet-classici ging de prijs Grieks naar Arthur Hartkamp met een vertaling die niet onderdeed voor die van de classici. Voor Latijn kon helaas geen prijs worden uitgereikt. De winnaars ontvingen een boekenpakket van de Historische Uitgeverij.

Het was de commissie gebleken dat de wedstrijd volwassenen te weinig aandacht dreigde te krijgen vanwege de bewerkelijkheid van de wedstrijd voor leerlingen. Na onze oproep werden we versterkt met twee dames die de wedstrijd voor volwassenen voor hun rekening nemen. Daarbij konden we ook twee nieuwe leden voor de wedstrijden leerlingen verwelkomen, nodig omdat Annemieke Dijkmans en (vanwege zwangerschap) Vera van de Ven de commissie hebben verlaten.

Gelukkig kon de eerste ronde van de negende editie in oktober op de eigen school worden afgenomen. Op basis van de ingezonden scores werden circa 50 kandidaten geselecteerd om deel te nemen aan de tweede ronde. Maar in december moesten we besluiten deze tweede ronde uit te stellen tot maart. Vanaf maart hebben we als organisatiecommissie alleen online vergaderd. Gelukkig konden we nog wel in persoon (in blokjes) afscheid nemen van Annemieke Dijkmans, die acht jaar heeft meegewerkt aan de organisatie en vanuit het NKV aan de wieg heeft gestaan van deze Olympiaden.

(Verslag: Alwies Cock, namens de KO-commissie)

Homerusprijs en Homeruslezing

Het NKV is een van de initiatiefnemers van de Week van de Klassieken. Vast onderdeel tijdens deze week is de uitreiking van de Homerusprijs en het houden van de Homeruslezing.

Het thema van de Week van de Klassieken in 2020 was 'Controverse'. In tegenstelling tot andere jaren werd in verband met het uitbreken van de Coronacrisis de week pas in september gehouden, maar ook toen waren bijna alle activiteiten digitaal.

De Homeruslezing werd in september 2020 voor de derde maal gehouden vanuit het Rijksmuseum voor Oudheden te Leiden. Spreekster was Marita Mathijsen. Haar lezing – met de titel: *Krimp in het Latijn, of hoe het Latijn verdween uit de geleerde wereld in Nederland* – is in de inmiddels welbekende Homeruslezing-reeks uitgegeven door uitgeverij Athenaeum

Homerusprijs 2020

Voor de elfde keer werd in de afgelopen Week van de Klassieken de Homerusprijs uitgereikt aan de auteur van het Nederlandstalige boek dat volgens de jury het beste een brug wist te slaan tussen de Klassieke Oudheid en het heden. De jury, dit jaar in een volledig nieuwe samenstelling, bestaande uit Emilia Menkveld, literair vertaler en recensent, Wim Verbaal, professor Latijnse taal en literatuur aan de Universiteit Gent, en Leonard Rutgers, hoogleraar Late Oudheid en winnaar van de Homerusprijs 2019, had de keuze uit een longlist van 30 titels. Uit deze titels kozen zij na lang overleg de drie genomineerden voor de Homerusprijs 2020, te weten de vertaling van *Boëthius, Troost in filosofie* van Piet Gerbrandy, *Uit de diepten van de hel* door Marcel Hulspas en *Beauty en Fashion* door Dorothee Olthof en Martine Teunissen. Nadat de jury deze drie werken nogmaals grondig had doorgenomen, kwam men tot een winnaar: Piet Gerbrandy. In de woorden van het juryrapport: 'Uiteindelijk heeft de jury gekozen voor het boek dat te lezen is als wetenschappelijke tekst én als literatuur, een boek dat ook binnen het eigen genre, vertalingen, uitblinkt in zorgvuldigheid en kwaliteit.'

De elfde uitreiking van de Homerusprijs door het Nederlands Klassiek Verbond liep dit jaar, zoals zo veel activiteiten, anders dan anders. Uiteindelijk werd er gekozen voor een volledig digitale 'uitreiking'. Emilia Menkveld sprak namens de jury [het juryrapport](#) in en ook Piet Gerbrandy nam voor [een dankwoord](#) plaats voor de camera. Beide opnames zijn via [de website van het NKV](#) terug te kijken.

(Verslag Homerusprijs: Erik-Jan Dros, secretaris Homerusprijsjury)

NKV Leerstoel

Voor een verslag van de NKV Leerstoel wordt verwezen naar het jaarverslag van de Stichting leerstoel NKV, dat op hun [website](#) te lezen is.

NKV-dag

In verband met de Coronacrisis is de NKV-dag verplaatst naar 25 september 2021.